

перспективних напрямків для підвищення ефективності при проведенні експертних досліджень, використанні криміналістичних обліків, пошуку необхідної інформації у сфері діяльності правоохоронних органів та підвищить наукову обґрунтованість та об'єктивність висновків експертів. При цьому потрібно відповідно до напрямку проведення експертного дослідження звернути увагу на такі фактори: по-перше – підбір необхідного обладнання, технічних засобів та програмного забезпечення; по-друге - створення та/або вдосконалення інформаційних та довідкових баз даних.

**Список використаних джерел:**

1. Поняття слідів у трасології та їх класифікація. Механізм слідотворення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pidruchniki.com/2015060965278/pravo/>.
2. Робота з речовими джерелами криміналістичної інформації при розкритті та розслідуванні злочинів. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://referatu.com.ua/oldreferats/135/109385>.
3. Поняття судової експертизи, їх види та значення. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://buklib.net/books/30792/>.
4. Бахин В.П. Критерии и способы оценки криминалистических средств и методов, внедряемых в практику / В.П. Бахин // Теория и практика собирания доказательной информации техническими средствами на предварительном следствии. — К., 1980. — С. 36–41.
5. Криминалистика : учебник / Аверьянова Т.В., Белкин Р.С., Корухов Ю.Т., Россинская Е.Р./ — М. : НОРМА-ИНФО, 1999. — 131 с.
6. Викарук А.Я. Основные направления применения математических методов и ЭВМ в некоторых родах судебной экспертизы / А.Я. Викарук // Проблемы автоматизации создания информационно-поисковых систем и применение математических методов в судебной экспертизе. — М. : Изд. ВНИИСЭ, 1987. — С. 31–38.

***Охотнікова Олена Миколаївна,***

*к.ю.н., доцент, доцент кафедри конституційного та муніципального права,*

***Лук'яненко Карина Євгенівна,***

*студентка б курсу юридичного інституту*

*Київський національний економічний університет ім. Вадима Гетьмана*

## **«ДЕЯКІ ПИТАННЯ ЩОДО КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВОГО СТАТУСУ ЛЮДИНИ І ГРОМАДЯНИНА УКРАЇНИ»**

Після прийняття та підписання Конституції України в 1996 році у практиці України з'явилась принципово нова норма визнання пріоритету прав і свобод людини і громадянина, щодо державних та інших інтересів. Людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнані найвищою соціальною цінністю (ст. 3 Конституції України). Крім того, права і свободи людини, їх гарантії забезпечення визначають зміст і спрямованість діяльності нашої держави, а головним завданням держави захист інтересів людини, її прав і свобод.

Норми, що закріплені у II Розділі Основного закону є контрольними положеннями у загальних засадах конституційного устрою України, це підтверджує те, що в Україні людина, її інтереси і потреби перебувають у центрі політики соціал-демократії.

Більшість науковців тлумачать конституційно-правовий статус як багатоаспектну категорію загального характеру, яка включає в себе статуси різних суб'єктів правових відносин і при цьому відображає індивідуальну специфіку суб'єктів та їх реальне становище в системі різноманітних суспільних взаємин [4, с. 95].

При висвітленні конституційно-правового статусу людини і громадянина Конституція України орієнтується на ліберальну концепцію прав людини. Ґрунтуючись на положеннях конституційного права, правовий статус особи регламентовано й аграрним, адміністративним, кримінальним, кримінально-

процесуальним, митним, цивільним, цивільно-процесуальним та іншими галузями українського законодавства [5, с. 98].

У науковій літературі, законодавчих, конституційних актах уживають термін «особа» як родове поняття, яке позначає людину, учасника суспільних відносин. Основою правового статусу людини є відносини громадянства, тому що саме від суспільства вона отримує власні права, які гарантуються державними законодавчими актами. Становище людини в суспільстві, відображене й закріплене у Конституції, визначають як конституційний статус особи [3, с. 35].

Загальний конституційний статус не залежить від жодних ознак і конкретних обставин, будучи однаковим для всіх осіб. У тих випадках, коли наявні деякі обмеження для конкретних категорій осіб, специфіка визначається нормами конституції держави [5, с. 100]. Видову класифікацію конституційно-правового статусу людини та громадянина можна здійснити за ознакою громадянства: йдеться про правовий статус громадянина, іноземця, особи без громадянства (апатрида) тощо [6, с. 20].

Варто зазначити, що співвідношення між людськими правами і правами громадянина не є однаковим навіть у демократичних країнах. Зазвичай для різних категорій осіб – громадян, іноземців, осіб без громадянства, що тимчасово перебувають або постійно проживають території певної держави, – встановлено різний обсяг прав, свобод і обов'язків. Утім, всередині кожної окремої категорії осіб має повною мірою дотримуватися принцип рівності [5, с. 100].

Стан громадянства реалізує специфіку політико-правового взаємозв'язку між особою і державою. Він постає засобом інституціоналізації їхніх відносин, наділяючи особу всією повнотою прав у сфері владарювання.

При визначенні конституційно-правового статусу людини та громадянина вагомим значення мають ті ключові ідеї, які трансформують сукупність прав і свобод у цілісну систему. Важливим є те, що ефективне і повноцінне втілення концепції конституційно-правового статусу людини та громадянина, який постає найширшим з-поміж усіх видів правових статусів, можлива виключно за умови наявності та забезпечення відповідного статусу системою принципів права – керівних ідей та засад, які визначають зміст правового регулювання статусу особистості [3, с. 36] – як загального, так і спеціального (галузевого) характеру.

Основними принципами конституційно-правового статусу особи є: пріоритет прав і свобод людини та громадянина, їх гарантованість, невід'ємність і невідчужуваність; взаємна відповідальність і взаємні обов'язки особи й держави; дотримання загальновизнаних норм і принципів міжнародного права; заборона щодо зловживання правами й свободами чи їх скасування; рівноправність; єдність прав і обов'язків тощо.

30 вересня 2016 року був запроваджений новий інструмент реалізації та захисту своїх прав і свобод людиною та громадянином, який дозволив кожній особі довести неконституційність закону України чи його окремих положень. Конституційна скарга – це подане до Суду письмове клопотання щодо перевірки на відповідність Конституції України (конституційність) закону України (його окремих положень), що застосований в остаточному судовому рішенні у справі суб'єкта права на конституційну скаргу [2, ст. 55].

Конституційний Суд України почав приймати та реєструвати конституційні скарги в жовтні 2016 року. Перша конституційна скарга надійшла від ПАТ «Інститут розвитку передових технологій» щодо неконституційності положень частин другої, третьої статті 67 Закону України «Про виконавче провадження».

Згідно статистичі Офіційного веб-сайту КСУ станом на 05 лютого 2020 року зареєстровано 43 конституційні скарги. З яких: 21 – розподілені судді-доповідачу, 17 – за формою не відповідає вимогам, 5 – відмовлені у відкритті конституційного провадження у справі. У 2016 році – 39, у 2017 – 435, у 2018 – 690, у 2019 році – 664 конституційних скарги.

Тобто виходячи з вказаної вище статистики можна дійти висновку, що механізм Конституційної скарги ще не запровадив на повну силу. Найбільшою проблемою реалізації такого механізму це значна кількість недоліків під час подання скарги, помилки за змістом та помилки за формою конституційних скарг.

Нажаль, на сьогодні конституційна скарга на думку більшості громадян не виправдовує себе, як ефективний механізм захисту прав і свобод.

Але, не зважаючи на усі проблеми, що виникають під час подання та розгляду скарги, цей правовий механізм, який вже ефективно діє в багатьох країнах світу є важливим кроком вперед. Саме завдяки конституційній скарзі в майбутньому зменшиться кількість поданих заяв до Європейського суду з прав людини, а також допоможе забезпечити стабільне функціонування національної системи судоустрою України.

Отже, на сьогоднішній день ще існує доволі багато проблем щодо захисту та реалізації прав і свобод людини та громадянина, ця проблема порушує демократичні засади розвитку країни. Хоча в Конституції України чітко передбачені механізми такого захисту, так чи інакше механізми не можуть повноцінно функціонувати та здійснювати правосуддя через недостатню відповідальність органів публічної влади. Саме тому в національному законодавстві слід чітко передбачити та закріпити контроль за діяльністю органів судової системи та публічної влади в процесі їх діяльності пов'язаної з забезпеченням та захистом конституційних прав та свобод людини і громадянина.

**Література:**

1. Конституція України від 28 червня 1996 року №254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України. – 1996. № 30. – Ст. 141. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>
2. Закон України «Про Конституційний Суд України» від 13 липня 2017 №2163-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2017. – № 35. – Ст. 376. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2136-19>
3. Бондаренко Н. О. Конституційно-правовий статус особи: теоретико-практичні засади / Н. О. Бондаренко // Форму права. – 2016. – №4. – С. 35-40.
4. Панчишин А. В. Поняття, ознаки та структура категорії «правовий статус» / А. В. Панчишин // Часопис Київського університету права. – 2010. – №2. – С. 95-98.
5. Українська Центральна Рада. Документи і матеріали: у 2-х т. Київ: Наукова думка, 1996. Т. 1. (4 березня – 9 грудня 1917 р.) / ред. кол. В. А. Смолій, В. Ф. Верстюк та ін. - 1996. – С. 590.
6. Шульга А. М. Правовий статус особистості, його види / А. М. Шульга // Право і безпека, 2012. - №2. – С. 19-22.

***Павич А.В.,***

*Головний юрисконсульт*

*Товариства з обмеженою відповідальністю юридична компанія Фулкрум*

## **ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ РЕАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПРОТИДІЇ МАСОВОЇ МІГРАЦІЇ В УКРАЇНІ**

Міграційна політика держави – це важливий показник рівня її відкритості та демократичності. Як і кожна політична сфера, вона вимагає належного правового регулювання. Характер такого регулювання може бути різним і впливати з внутрішніх потреб держави та зумовлюватись обставинами міждержавного чи міжнародного значення. Особливо це залежить від обставин політичного характеру, які впливають на державну політику, що відображається в певних юридичних актах міграційного змісту.

Сьогодні особливою актуальністю вирізняються проблеми щодо здійснення заходів з облаштування та працевлаштування вимушених переселенців з анексованого Криму, Донецької та Луганської областей, охоплених війною, підтримки українців, що проживають у країнах СНД, Балтії та далекого зарубіжжя, врегулювання статусу кримськотатарського народу, співпраці з міжнародними організаціями у протидії та боротьбі з нелегальною міграцією, облаштування кордонів, приведення українського міграційного законодавства у відповідність до вимог міжнародних норм і принципів міграції, врегулювання інтенсивних потоків зовнішньої трудової міграції, соціального та правового захисту українських громадян, які працюють за кордоном, і попередження відпливу інтелектуального потенціалу.

Стан захищеності національних інтересів будь-якої держави визначає її стабільний розвиток, авторитет на міжнародній арені. З етнополітичної точки зору індикаторами безпеки можуть бути: демографічна ситуація, міграційні тенденції, рівень безробіття серед певної етнічної групи, життєвий рівень різних народів, ступінь політизації етнопонаціональних утворень.

На жаль, в Україні регулювання міграційних процесів, незважаючи на важливість цієї проблеми, не відноситься до пріоритетних національних інтересів. Більше того, згідно з експертними оцінками, на середину